

Sivil Toplumunu Yeniden Canlandırmak:

Anlatıların Değişmesi İçin Lifeline Rehberi

Safwat Saleem, Fine Acts|@safwtf

FOR EMBATTLED CIVIL SOCIETY ORGANIZATIONS

Giriş

Tüm dünyada otoriter hükümetler ve devlet dışı aktörler sivil alanı kısıtlamakta ve statükoya karşı gelen ya da eleştiren sesleri susturmaya çalışmaktadır. Bazı durumlarda hükümetler sivil toplum örgütlerinin (STÖ) ve insan hakları savunucularının çalışmalarına yönelik karalama kampanyaları yürütmektedir. Bu kampanyalar, bireysel insan hakları savunucularını ya da STÖ üyelerini riske atmakta ve sivil toplum örgütlerinin itibarını kamuoyu nezdinde zedeleyerek güvenli ve etkili şekilde faaliyet gösterme kapasitelerine zarar vermektedir.

[Lifeline Güç Durumdaki Sivil Toplum Kuruluşları için Yardım Fonu](#) (Lifeline) insan hakları alanındaki çalışmaları nedeniyle hedef alınan gruplara — STÖ'ler, enformal dernekler, kayıt dışı gruplar, öğrenci grupları, işçi sendikaları ve diğerleri dâhil—destek sağlamak üzere 2011'de kuruldu. O zamandan beri pek çok ülkede sivil topluma yönelik kısıtlamaların derecesi ve yoğunluğu arttı. Freedom House tarafından yayınlanan Freedom in the World (Dünyada Özgürlük) 2022 Raporunda tüm dünyada son on beş yılda demokraside ve temel özgürlüklerde gerileme olduğunu belgelenmiştir. Hükümetler, yerel yetkililer, yozlaşmış işletmeler ve statükodan faydalanan diğerleri, sosyal adalet ve evrensel insan haklarının savunuculuğunu yapan STÖ'leri ve savunucuları giderek daha fazla hedef almaktadır. Lifeline, son yıllarda sivil topluma karşı yürütülen karalama kampanyalarında artış olduğunu gözlemlemiştir; bu kampanyaların yanı sıra kayıt sürecine ilişkin düzenlemeler, terörle mücadele kanunlarının suiistimal edilmesi, seyahat yasakları ve yabancı fonlamaya yönelik getirilen kısıtlamalar da genellikle uygulanmaktadır. Bu bağlam, Lifeline rehberinin oluşturulmasını teşvik etmiştir: Rehberin amacı, farklı arka plana sahip tüm savunuculara ve STÖ'lere, kendilerini riske atan yanlış anlatılara karşı gelme ve sivil toplumun değerini gösteren daha olumlu ve geleceğe yönelik bir anlatıyı ortaya koyma hususunda yardım etmektir.

Safwat Saleem, Fine Acts
@safwtf

Hükümet ve devlet dışı aktörler, sivil toplumu kötülemek, vatandaşın nezdinde yabancılaştırmak ve çalışmalarını engellemek için çeşitli olumsuz anlatı taktikleri kullanmaktadır. Bu anlatılar arasında sivil toplumun "yabancı ajan", "aile karşıtı" ya da "ülke karşıtı" olduğu gibi ifadeler vardır. Çoklu paydaşlar genellikle bu kampanyaları yaygınlaştırdığı için müdahale etmesi zordur. Ayrıca, karalama kampanyalarının duygusal bir etkisi de olduğu için aktivistlerin ailelerinden ve topluluklarından yabancılaşmasına neden olabilir. Bununla birlikte, aktivistlerin ve sivil alanın korunması için bu saldırılara müdahale edilmesi elzemdir.

Bu rehberin amacı, yeni ve olumlu anlatılar yaratarak haklarındaki karalama kampanyalarına ya da olumsuz kalıp yargılarına karşı gelmek ve müdahale etmek için gerekli taktik ve stratejileri keşfetmek isteyen aktivistlere, STÖ'lere ve sosyal hareketlere destek olmaktır. Rehberde, çeşitli örnekler ve kaynaklar sunularak, anlatıların değişmesi hakkında düşünmek için bir çerçeve sunulmaktadır. Elbette sivil topluma yönelik karalama kampanyalarının ve bağlamların her biri farklıdır, dolayısıyla aşağıda sunulan her bir bağlamda değişiklik yapılması gerekecektir. Bu rehberi kendi kampanyanızı oluşturmak için bir araç olarak kullanmanızı teşvik ediyoruz. Rehber sayesinde kontrolü elinize alma ve paylaşmak istediğiniz hikayeyi anlatma becerinizin artmasını umuyoruz.

Anlatıların Değişmesi için Temel Rehber

Olumlu Anlatılar: Lisan Önemlidir

Anlatıların değişmesi konusunda önde gelen iki uzman, Thomas Coombes ([Hope Based Communications](#)) ve [Krizna Gomez](#), sivil toplum ve insan hakları topluluğu için daha olumlu ve geleceğe yönelik bir anlatı oluşturmak için faydalı çerçeveler geliştirmiştir. Bu iki uzmana göre bizi insan yapan hikayelerimizdir– ve sosyal değişim özünde hikaye anlatmakla ilgilidir. Etrafımızı kuşatan politikaların ve kuralların toplumda yerleşik ya da kemikleşmiş olmadığının farkında olarak, etkileyici hikayeler anlatarak bu politikaları ve kuralları değiştirmek için bir yol bulabiliriz.

Coombes, sivil toplum çalışmaları hakkında konuşma şeklimizde lisanı kullanarak yapabileceğimiz önemli bazı değişiklikleri ortaya koymaktadır:

Korku → umut: Korku ve endişeyi merkez alan anlatıları kullandığımızda savaş ya da kaç tepkisini tetikleriz. Bu durum özellikle diğer gruplara karşı empati ya da anlayış gösterilmesini zorlaştırarak bizi hayatta kalma moduna sokar. Ancak, bolluk, güven, umut ve neşe fikirlerini tetiklersek, beynin empati ve açıklığa yol açan daha gelişmiş kısmını uyandırmış oluruz.

Karşı olmak → yanında olmak: Benzer şekilde, “aktivistler terörist değildir” dediğimizde, beynimiz “değildir” sözcüğünü atlayabilir; insanlar sadece aktivistler = terörist sözcüklerini hatırlayacaktır. Öyle olmadığımızı belirtmeye çalıştığımızda bile beynin çalışma şekli nedeniyle bu genelde geri teper.

Örgütler genellikle adaletsizlik ile ilgili görselleri kullanır, peki ama adalet ile ilgili görsellerimiz nelerdir? İnsan hakları ihlallerini vurgulamak aslında bu ihlallerinin devam etmesine yol açabilir çünkü sadece bu görsellere maruz kalmak insan beyninde bu ihlalleri normalleştirir.

Problem → çözüm: İnsanların problemin farkında olmasını sağlamalıyız, ama odak noktamız değerler ve duygular için bir çerçeve oluşturmak olmalıdır, zira insanlar karar alırken beyinlerinin rasyonel kısmını kullanmaz. Genellikle zamanımızın %70’ini problemler hakkında konuşarak harcarız, ancak % 30’unu çözümler hakkında konuşarak geçiririz –aslında tam tersi olmalıdır. Duygularımızla bağlantı kurmak zaruridir – örneğin Florida’da hüküm giymiş suçluların hakları için yürütülen bir kampanyada şu cümle kullanılmıştır: “Florida halkı ikinci şansa inanır, kanunlar da inanmalı”.

Mağdur → kahraman: Aktivistlerin cesareti ve insani yönlerini göstermek zaruridir. Savunucuların tıpkı sizler ve benim gibi olduğunu göstermeniz gerekir: anneler, anneanneler, komşular vs. Çalışmalarınızı normalleştirerek, “öteki”, “uzak” ya da “farklı” olarak gözükmemesini sağlayabilirsiniz.

Cecilia Castelli, Fine Acts
@beingcecilia

Anlatların değişmesi ile ilgili yaklaşımın pek çok farklı yolu vardır, ama bazı **temel bileşenlere** aşağıda yer verilmektedir:

1. **Hikayenizi iyi bilin:** Araştırma yapmadan, hikayeyi yayınlamadan, etkinlik, brifing düzenlemeden ve tweet atmadan önce, anlatmak istediğiniz hikayeyi tespit edin.
2. **Hedef kitlenizi inceleyin:** Hedef kitlenizi iyi tanımalı ve doğru soruları sormalısınız; böylece hedef kitleniz kendisini nasıl görüyorsa siz de onları aynı şekilde görebilirsiniz.
3. **Hedef kitlenizi test edin:** Belli bir anlatıya ilişkin mesajları test edin-geri bildirimleri toplayabilir misiniz?
4. **Deneyin:** Risk alın! Örneğin, Venezuela'da toplum avukatları, halk ile iletişim kanallarını açık tutmak için Caracas'ta seyyar bir kahve dükkanı işletmeye başladı – popüler olup olmayacağını bilmiyorlardı ama bu fikir işe yaradı.
5. **Müttefik bulun:** Anlatılar ancak belli bir süre içinde farklı aktörler tarafından tekrarlandığı ölçüde etkilidir, o yüzden diğer örgütler ile iletişime geçin ve sivil toplum içinden ve dışından müttefikler bulun. Çeşitli aktörleri sürece dâhil edin ve anlatının tekrarlanmasına katkıda bulunacak koalisyonlar ya da ağ yapıları oluşturun.

Tekrar önemlidir-mesaja sadık kalın ve tekrarlayın, tekrarlayın, tekrarlayın. Fikirler en başta radikal görülebilir, ama tekrar ile daha mümkün hale gelirler.

Size kesinlikle karşı olanlar ile değil ama "değişime açık kesimler" ya da henüz tarafınızda olmayanlar ile etkileşime geçin

Örnek Çalışma: Bulgaristan'da İnsan Hakları Savunucularının İnsani Yönlerinin Ortaya Çıkarılması

Lifeline [dayanıklılık hibeleri](#), risk altında olan STÖ'lerin anlatıların değişmesi için gerekli süreci başlatmak amacıyla kısa vadeli (3-6 ay) girişimleri tasarlaması ve başlatması için bir fırsat sunmaktadır. Anlatıları değiştirmek genellikle uzun zaman alacağı için Lifeline dayanıklılık hibesi, yeni bir yaklaşımı denemek, temel hedef kitlelerine yönelik mesajları test etmek ya da kampanyalar için sosyal medya materyallerini tasarlamak için gerekli tohum aşaması yatırımını sağlayabilir. Buna örnek bir projeye aşağıda yer verilmiştir; ve anlatıların değişmesine yönelik diğer projeler [Lifeline Toolkit on Advocacy in Restrictive Spaces](#) (Kısıtlı Alanlarda Savunuculuk için Lifeline Araç Seti; sayfa 24-27) adlı çalışmada bulunabilir.

Lifeline Fonu, Bulgaristan hükümetinin STÖ'ler ve insan hakları savunucuları hakkında son on yılda yarattığı olumsuz imajı düzeltmek için girişimde bulunan Bulgaristan Kâr Amacı Gütmeyen Hukuk Merkezine (BCNL) altı aylık bir hibe verdi. BCNL, aktivistlerin insani yönlerini ortaya çıkarmak amacıyla insan hakları sektöründen ondan fazla aktivisti ve başkanlarını vurgulayan bir sosyal medya kampanyası başlattı.

Bağlam: On yılı aşkın süredir Bulgaristan'daki STÖ'ler kendilerini "yabancı ajan" olarak göstererek itibarlarını sarsmaya ve Bulgar halkının nezdinde yabancılaştırmaya çalışan gruplar tarafından yürütülen kasten yanlış bilgilendirme ve karalama kampanyalarına maruz kaldı. Ekim 2019'da bu tür kampanyaların dozu giderek arttı; STÖ karşıtı bu hareketi yürüten taraflar, STÖ'leri Bulgaristan'a aykırı olan değerleri teşvik etmek ve yabancı donörlerden fon almak ile eleştiren milliyetçi siyasi partileri ve dini grupları da harekete dâhil etmeye başladı. Bu siyasi gruplar yetkilerini STÖ'lerin politika girişimlerini durdurmak için kullandı; bu girişimler arasında İstanbul Sözleşmesinin onaylanması, Ulusal Çocuk Stratejisinin kabul edilmesi ve yeni Sosyal Hizmetler Kanununun yasalaştırılmasına ilişkin çalışmalar da bulunmaktaydı. Bazı dini gruplar da, yabancı fonlar ile desteklenen STÖ'lerin "LGBTQ+ etkileri" gibi arzu edilmeyen liberal Avrupa değerleri ülkeye getireceğini ve bu durumun Bulgar çocuklarına zarar vereceğini iddia etti. Bu kasti yanlış bilgilendirme kampanyaları kapsamında, geleneksel haber kaynaklarında STÖ'leri kötüleyen makaleler yayınlatıldı ve "geleneksel Bulgar aile değerlerine" hitap eden sosyal medya çalışmaları yapıldı.

Yaklaşım: BCNL, STÖ'lerin geleneksel Bulgar değerlerini yok etmek isteyen yabancı ajanlar olmadığını savunmanın tek başına yeterli bir yanıt olmayacağını biliyordu. Bu saldırıları görmezden gelemeceklerini de hissettiler: istedikleri politika değişikliklerinin gerçekleşmesi için hükümet ile kapalı kapılar arkasında müzakere etmenin yeterli olmayacağını çünkü halkın desteğine ihtiyaçları olduğunu farkındaydılar.

Halkın gözünde itibarlarını düzeltmelerinin ve anlatıya tekrar sahip çıkmalarının gerektiğini biliyorlardı. Kim olduklarını, yaptıkları çalışmaları ve neden çalıştıklarını halka tam olarak anlatabilmek için diğer STÖ'ler ile işbirliği yapmaya karar verdiler. BCNL, strateji oluşturmak için iletişim uzmanları ile çalıştı; uzmanlar olumsuz bir kampanya başlatmanın örgütün değerleri ile ters düşeceğini ve muhtemelen başarısız olacağını belirtti. STÖ'ler için çalışan kişilerin tüm Bulgar aile fertlerine, komşularına ya da dostlarına benzer insanlar olduğunu göstererek, insani yönlerini ortaya çıkaran bir kampanya geliştirdiler.

Kampanyanın amacı, STÖ'lere karşı en sert muhaliflerin gönüllerini ve görüşlerini değiştirmek ya da en ateşli destekçilerini hedeflemek değildi. Bunun yerine kampanya, halktan daha sağlam bir destek elde edebilmek için sivil toplum örgütlerinin rolü ve itibarı hakkında tarafsız ya da kararsız olan Bulgarlara ulaşmayı amaçladı. BCNL, şu üç temel mesajı merkez alan olumlu bir kampanya yürüterek, insanların olumsuz mesajlara karşı daha az duyarlı olmasını sağlamak istedi: 1) sivil toplum, Bulgar toplumunu iyileştirmek isteyen Bulgarlardan oluşmaktadır; 2) sivil toplum çeşitliliğe açıktır ve pek çok farklı topluluğu temsil eder ve 3) halkın ihtiyacı nerede ise sivil toplum oradadır.

BCNL insan hakları sektöründe ondan fazla aktivisti ve elde ettikleri başarıları vurgulayan bir sosyal medya kampanyası başlattı. Her bireyden kim olduklarını, üstesinden geldikleri zorlukları, çalışmaları sırasında onlara ilham veren unsurları ve benimsedikleri değerleri ortaya koymalarına yardım edebilecek kişisel bir nesne getirmesi istendi. Böylece, gündelik nesnelere aktivistlerin hikayelerinin hayata geçirilmesine yardım etti — bebek çorabı, ahşap bir tren gibi basit eşyalar, ya da hatta bir avuç kiraz gibi nesnelere aktivist ve izleyici arasında yakın bir bağ kurulmasına yardımcı olabildi.

Kampanya, izleyicilerin aktivistlerin resmedildiği gibi bir düşman değil, gerçek birer insan olarak görmesini sağladı. Kampanya, STÖ'lerde çalışan kişilerin hem toplum genelinde hem de yerel topluluklardaki akraba, dost ve tanıdıklardan biri olduğunu göstererek ve etkili biçimde insani yönlerini ortaya çıkararak, insan hakları alanındaki çalışmaların etkisini ve bu çalışmaları yürüten insanların yüzlerini halka sundu.

Etki: 2018 ve 2022 tarihli anketlerin sonuçlarını inceleyen BCNL, sivil toplum örgütlerini destekleyen kişilerin sayısında %10'luk bir artış olduğunu tespit etti. İki yıl içinde kaydedilen bu artışa yol açan pek çok etken bulunmakla birlikte, BCNL'in yürüttüğü karşı-anlatı kampanyaları gibi çalışmalar, kamuoyunun STÖ'lere yönelik tutumundaki bu değişimde önemli bir rol oynadı. Katılımcı STÖ'ler ve personeli somut olmamakla birlikte güçlü bir şey elde etmeyi başardı: yenilenen bir enerji ve güçlenme hissine sahip oldular ve kendilerine ve çalışmalarına olan güven duygusu tazelandi. Benzer zorluklarla karşılaşan ve karşı-anlatı girişiminde bulunmak isteyen diğer örgütlere yanıt olarak BCNL kısaca şunu söylüyor: "Hiç durmayın, yapın!"

Temel Dersler:

- 1. Kampanyanızın kimi hedef aldığı hususunda stratejik davranın:** Sizinle zaten aynı fikirde olanları ikna etmeye çalışmak ya da sizin davanıza zaten karşı olanlar için enerji sarf etmek yerine, misyonunuza destek vermek için ikna edebileceğiniz bir hedef kitlesi seçin.
- 2. Mesajınızın insani yönlerini ortaya çıkarın.** Ekibinizdeki kişiler kim? Gündelik yaşamda üstlendikleri roller neler? Misyonunuz hakkında aşinalık hissi yaratabilirseniz, mesajınızı daha iyi iletebilirsiniz.
- 3. Sektör olarak birlikte durun.** İnsan hakları sektörü genelinde uygulanan karşı-anlatı kampanyaları daha başarılı olur. Kampanya için uygun bir zaman bulmak ve kampanyanızın etkisini azami seviyeye çıkaracak en iyi stratejileri tespit etmek için ortaklarınız ile çalışın.

Steve McCarthy, Fine Acts
@mrstevemccarthy

Bu araç setinde kullanılan görsellerin çoğu, Fine Arts adlı kar amacı gütmeyen ve küresel sosyal etki yaratma amacını taşıyan bir stüdyo tarafından yaratılan The Greats adlı olağanüstü bir kaynaktan alınmıştır. The Greats, sosyal temalı görsel içeriğe sahip, özenle bir araya getirilmiş eserlerden oluşan ücretsiz bir kaynaktır ve ticari amaçla kullanılmamak koşuluyla bu görseller herkesin kullanımına ya da uyarlamasına açıktır. Ücretsiz olan bu görselleri kampanyalarınızda, sosyal medyada ve dış iletişim çalışmalarınızda kullanabilirsiniz!

Diğer İyi Uygulamalar

21. Yüzyılda insan haklarını yeniden tahayyül etmek, Thomas Coombes | Hope-Based Communications + Fine Acts, 2020

Bu kısa blog yazısında, insanların insan hakları hakkında düşünme şeklini değiştirmek için başlatılan Fine Acts ve Hope-Based Communications (Umut Temelli İletişim) ortak girişimi açıklanmaktadır. "Reimagining Human Rights" (İnsan Haklarını Yeniden Tahayyül Etmek), tüm dünyada aktivistlerin ve kar amacı gütmeyen kuruluşların kampanyalarında kullandığı, insan hakları ile ilgili ücretsiz, kalıcı ve umut verici görsel içeriklerden oluşan çevrimiçi bir koleksiyondur. Koleksiyon, insan haklarının sadece ihlal edilen, yok edilen ya da istismar edilen bir şey değil, hepimizin yararlandığı olumlu bir kolektif fayda olarak sergileyen sanatçıların yaratıcı gücünden beslenir.

Coombes'un ileri sürdüğü, insan hakları için kullanılan yeni bazı "görsel terimler" aşağıda yer almaktadır:

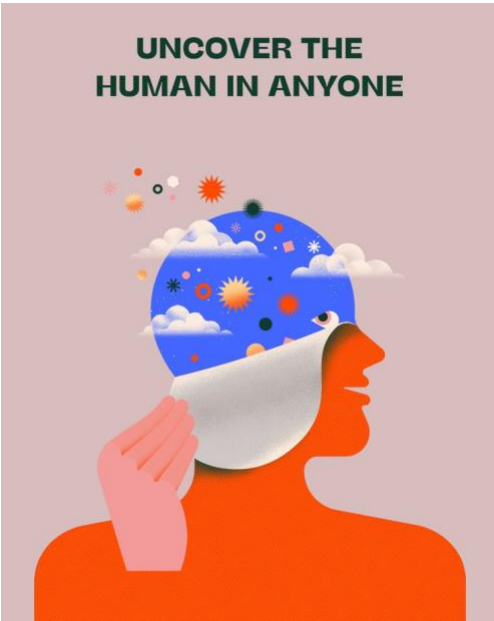
1. İnsan hakları, toplulukların geliştirilmesi ile ilgilidir. (şekil 1)
2. İnsan hakları, ortak noktalarımız ile ilgilidir. (şekil 2)
3. İnsan hakları, herkesin içindeki insanlığın geliştirilmesi ile ilgilidir. (şekil 3)

David Espinosa, Fine Acts@el.dee Çizimdeki yazının çevirisi: <Hepimiz aynı ekipteyiz>

Korku değil, umut: İnsan haklarının iletişimde yeni bir model, Thomas Coombes | Medium, 2017

Coombes, iletişim çalışması yapan herkesin kendisine aşağıdaki soruları sormasını teşvik eder:

Alessia Margarita, Fine Acts
@alessia_margarita

Çizimdeki yazının çevirisi: <Herkesin içindeki insanı açığa çıkar>

- Neyi **SAVUNDUĞUNUZDAN** mı yoksa neye **KARŞI** olduğunuzdan mı bahsediyorsunuz?
- Bir **ÇÖZÜM** için mi yoksa bir **PROBLEME** karşı mı kampanya yapıyorsunuz?
- **TEHDİTLER** hakkında uyarıda mı bulunuyorsunuz yoksa bir **FIRSATI** mı vurguluyorsunuz?
- İnsanlara öfkeli olmaları ve korkmaları gerektiğini mi söylüyorsunuz yoksa umutlu ve kararlı olmaları için bir sebep olduğunu mu söylüyorsunuz?
- İnsanlara ne düşünmeleri gerektiğini mi söylüyorsunuz yoksa aynı süreci yaşayabilmeleri için kendinizin söz konusu fikre nasıl vardığınızı mı anlatıyorsunuz?
- Mağdurlardan mı yoksa gündelik yaşamda gördüğümüz kahramanlardan mı bahsediyorsunuz?

[Anlatıyı korkudan umuda değiştirmenin 5 yolu](#), Thomas Coombes | BOND, 2019

Bu blog, Coombes'un anlatı stratejisine ilişkin beş aşamalı bir yaklaşım olarak tarif ettiği "umut temelli iletişim" (hope-based communications) adlı süreci kısaca açıklamaktadır. Coombes, sürecin her bir aşamasını açıklamak için sivil toplum örgütleri tarafından yürütülen çeşitli insan hakları kampanyalarına ait multimedya örnekleri vermektedir.

Problemi belgelemeden önce çözümü açıklayın

Hedef kitleniz karşısında zor bir problem gördüğünde, bu problemin yeni bir normal durum haline gelmesi, yani talihsiz ama kabul edilen bir referans noktası olma riski vardır. Bizim önümüzdeki zorluk, insanların aldığı kararların problemi nasıl yarattığını ve farklı seçimlerin bu problemi nasıl çözebileceğini göstermektir. Akıllı çözümlerin radikal fikirler olmaktan çıkıp mantıklı fikirlere dönüşmesi için iletişimi kullanarak, bu çözümleri teşvik etmek için gereken cesarete sahip olmamız gerekiyor. Kemer sıkma politikalarına karşı çıkabilirsiniz ama halk kamu harcamalarının gerçekten nasıl olduğuna inanmadığı sürece politikalar değişmeyecektir. Ciddi krizlerin içindeyken çözümlerden bahsetmek zordur ama en zor ve karanlık zamanlar, insanların ışığa doğru açılan bir yola en çok ihtiyaç duyduğu zaman olabilir.

Safwat Saleem, Fine Acts@safwtf
Çizimdeki yazının çevirisi: Ayağa Kalk

Daniela Yankova, Fine Acts
@shadowchaser

Çizimdeki yazının çevirisi: Özgürlük Güzel Bir Yaratıktır

Tehdit yerine fırsat sunun

Sivil toplum hedef kitleleri şok etmeye dayalı, istismar ve çekilen acılara odaklı taktikleri geride bırakarak ilerlemelidir. Olumlu değişim için tutku ve kararlılığı beslemeliyiz.

Karşı olduğunuz konuları eleştirmek yerine savunduğunuz konuları kutlayın

Enerjimizi karşı olduğumuz davranışlara meydan okumak için harcadığımızda, örnek almak istediğimiz davranışı övmeye fırsatını kaçıırız. Daha da kötüsü, karşı olduğumuz şeyleri yeni gerçeklik haline getiririz; hatta karşı olduğumuz şeyleri hedef kitemizin bilinçaltısında istemeden teşvik edebiliriz.

İnsanları mağdur değil kahraman olarak gösteren hikayeler anlatın

Sivil toplum, insanlığı ve örnek almak istediğimiz davranışı öven hikayeler anlatmaya odaklanmalıdır. Kısacası hikayeler, değerlerimiz adına hareket etmenin nasıl olduğunu göstermeli ve insanların "sivil toplum" ya da "insan hakları" gibi kelimeleri düşündüklerinde akıllarına bizim göstermek istediğimiz resmi getirmelidir. [HeartWired'a](#) göre hedef kitlenizin fikrini değiştirmenin etkili bir diğer yolu da insanlara belli bir şekilde davranmaya ya da fikirlerini değiştirmeye açık olduklarını göstermektir.

İnsanların korkmasını değil umutlu olmasını sağlayın

Sivil toplum hırslı olmalı ve daha parlak bir geleceğe sahip çıkmalıdır. Davamızı savunmak için her zaman gerçekleri ve araştırmaları kullanacağız ama artık kendimize şu soruyu sormaktan da kaçınamayız: "Hedef kitlenizde tetiklemek istediğiniz duygu nedir? Daha sonra iyi hissedeceklerine dair bir beklenti yaratabilir misiniz?". Uluslararası Af Örgütünde hedef kitlesine ilişkin yapılan bir araştırmaya göre, destekçilerimizin en çok bilmek istedikleri husus değişimin nasıl gerçekleştiği ve değişimin nasıl bir parçası olabilecekleridir. "Daralan sivil alana" karşı yapılan sivil toplum kampanyaları için bu çok mühim bir iç görüdür.

[Hope-based Communications Rehberi, Thomas Coombes | Open Global Rights, 2019](#)

Bu rehber, iki eski kaynağın üzerine eklenen stratejiler ve kaynakların detaylı bir derlemesidir. Rehberde, yukarıda belirtilen umut temelli iletişime ilişkin beş aşamalı yaklaşım ele alınmakta ve ek olarak aşağıda yer alan bazı kaynaklar sunulmaktadır:

- Umut temelli iletişimi çalışmalarınıza uyarlamak için bir [kontrol listesi](#).
- Gelecekteki alternatif olasılıkları belirleyen öngörü oturumlarını kolaylaştıran, somut çözümlere dayalı olan yeni meta-anlatılarının yaratılmasına yardım eden ya da misyonların tanımlandığı keşif oturumlarına destek veren örgütlere ait bağlantılar.
- Yeni anlatılara, olumlu pazarlama çalışmalarına ve daha pek çok faaliyetin geliştirilmesine ilişkin araç setleri ve rehberler. Bu faaliyetlerden bazıları bu incelemede vurgulanmaktadır.

Safwat Saleem, Fine Acts– @safwtf

Resimdeki sözcük: Umut

[Dijital Çağda Sivil Toplumda Yenilik ve Populizm, Vicky Tongue, Krizna Gomez ve Thomas Coombes | Just Labs + International Civil Society Centre, 2019](#)

Bu rapor, günümüzün en belirleyici siyasi özelliklerinden biri olan yükselen popülizme karşılık olarak 14 yenilikçi sivil toplum müdahalesini ortaya koymaktadır. Rapor aynı zamanda, ulusal STÖ'ler ve ağlar, Uluslararası STÖ'ler, kampanyalar ya da hareketler gibi çeşitli örgütlere ait örnek çalışmaların ve etkili müdahale stratejilerinin belgelenmesi ve paylaşılmasında sivil toplum açısından genel bir bakış sunan ilk yayındır.

Sivil toplum, popülizmin bazı belirleyici özelliklerine ve zorluklarına etkili şekilde müdahale eden farklı ve yenilikçi STÖ stratejilerini sunar. Örnek çalışmalarda, dijital medyanın rolü dâhil olmak üzere belli bazı bağlamsal etkenler hakkında gözlemler ve hedeflenen kitleler, kullanılan araçlar, taktikler ve uygulama aşaması ile ilgili detaylar yer almaktadır.

14 örnek çalışmada vurgulanan yedi temel strateji aşağıdaki gibidir:

1. Gençlerin öncülük ettiği, alternatif dijital alanlar yaratmak.
2. Yanlış bilgilendirme ve sahte haberler ile mücadele etmek için vatandaşların becerilerini artırmak.
3. Toplumun tüm kesimlerine seslenebilmek için yeni dijital araçlar ve taktikler kullanmak.
4. Alternatif bir gelecek için yeni olumlu anlatılar geliştirmek.
5. Bölünmüş bağlamlarda kapsayıcı iletişim ve sosyal dinleme.
6. Sivil toplumun dayanışma ve dayanıklılık ağlarını güçlendirmek.
7. Yeni bir hesap verebilirlik kavramı aracılığıyla toplumun güven duygusunu köklerden yukarı doğru yenilemek

Izabela Markova, Fine Acts
behance.net/izabelamarkova

Sivil toplumda popülist bağlamlarda çalışan diğer yenilikçi ve nüfuz sahibi kişiler, örnek çalışmalarda yer alan tavsiyelerden yararlanabilir, bu tavsiyeler aşağıdaki gibidir:

- Yeni anlatıları denemek ve geliştirmek için vatandaşlar ile yapılan sohbetlere ve kapasitelere yatırım yapın
- Yeni "geleneksel olmayan" ilişkiler kurmak ve mevcut ortakları daha fazla seferber etmek için ortaklıkları ve ittifakları yeniden tasarlayın
- Genç kitleye erişmek üzere dijital kampanyaları ve iletişimlerini değiştirmek anlamına gelse bile kuralları yeniden yazın ve yeni formatlar bulun.
- Gençlerin girişimlerin yönetimini üstlenmelerine izin vermek ya da halkın kampanyalar hakkında deneyim kazanarak güçlenmesini sağlamak gibi yöntemler ile demokratik yurttaşlık ve konu temelli kampanyaları teşvik edin.
- Proaktif olarak kapsayıcı dayanışma eylemleri geliştirmek ve katkı sağlamak için zaman ve kaynaklara yatırım yaparak bir "sevgi ordusu" kurun.
- Sivil toplum için ve sivil toplum hakkındaki yeni anlatıları deneyin.

Sivil Toplumun Alanını Kapamak: Toksik Anlatılara Karşı Gelmek | International Human Rights Funders Group & Human Rights Lab, 2016

Tüm dünyada sivil topluma yönelik artan baskı ve kısıtlamaları ele almak amacıyla 12 ülkeden insan hakları aktivistleri, fon sağlayıcıları ve savunucularından oluşan 35 kişi, Human Rights Lab tarafından 22 Ocak 2016'da düzenlenen ve IHRFG'nin (Uluslararası İnsan Hakları Fon Sağlayıcıları Grubu) ev sahipliğini yaptığı bir çalıştayda bir araya geldi. Human Rights Lab, sivil toplum alanının daralmasına yol açan unsurlardan biri olan yıpratıcı anlatıları ele alan stratejiler hakkında uygulayıcıların beyin fırtınası yapabilmesi için dinamik bir problem çözme sürecini kullandı. Fon sağlayıcılar ve aktivistler, yıpratıcı anlatılara karşı strateji geliştirmek için "tasarım odaklı düşünme" olarak adlandırılan yoğun etkileşime ve işbirliğine dayalı kolektif bir problem çözme yöntemini uyguladı.

Bu 4 sayfalık kısa raporda çalıştayın yapısı tarif edilmekte, katılan grupların bulduğu prototip çözümlerden elde edilen temel dersler özet olarak sunulmakta ve üç prototip vurgulanmaktadır. Karşı anlatı prototiplerinin çoğunda aşağıda sıralanan ortak temalar yer almaktadır:

- Topluluk düzeyini temel alın.
- Aile üyeleri, dini liderler ve öğretmenler dâhil, özellikle topluluk içinden kişiler ile aktif olarak ittifaklar kurun.
- Kişisel duygulara hitap ederek, mitleri ve yanlış bilinen kavramları ortadan kaldıran yaratıcı ama özenli mesajlar tasarlayın.
- Radyo, posterler ve cep telefonları gibi bilgi paylaşımı ve medya platformlarını ve televizyon reklamları, komedi dizileri ve pembe diziler gibi sıra dışı platformları (gerekli kaynaklar varsa) tam kapsamlı olarak kullanın
- Fon sağlayıcı-hibeyi alan taraf ile ilgili usulleri bağlama uyarlayın ve bürokratik beklentileriniz bakımından esnek olun.

Lifeline Güç Durumdaki Sivil Toplum Kuruluşları için Yardım Fonu, tehdit ya da saldırı altında olan sivil toplum örgütlerine acil durum mali yardımı sağlamaktadır ve sivil alana yönelik tehditlere müdahale eden STÖ'leri desteklemek için acil müdahale savunuculuğu ve dayanıklılık hibeleri vermektedir. 2011'de kurulan Lifeline, sivil alana yönelik tehditlere karşı gelmek isteyen ve 20 hükümet tarafından fon sağlanan 7 uluslararası sivil toplum örgütünden oluşan bir konsorsiyumdur. Freedom House'ın öncülüğünü yaptığını Lifeline konsorsiyumu, Front Line Defenders, CIVICUS, International Center for Not-For-Profit Law (ICNL), People in Need (PIN), FORUM-ASIA, ve Swedish International Liberal Center (SILC) örgütlerinden oluşmaktadır.

Daha fazla bilgi için advocacy@csolifeline.org ile temasa geçiniz, www.csolifeline.org web sayfasını ziyaret

ediniz ya da @CSOLifeline adresine tweet atınız. Örnek Çalışma Sarah Lee tarafından hazırlanmıştır.

Skylar Halest tarafından derlenmiş ve düzenlenmiştir.

Mayıs 2022

Bu belge Etkiniz AB Programı tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır. Çeviriden kaynaklanabilecek herhangi bir hatadan Lifeline Güç Durumdaki Sivil Toplum Kuruluşları için Yardım Fonu sorumlu tutulamaz.